

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор
Тернопільського національного
економічного університету

Крисоватий А.І.

«квітень» 2019 р.

ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

рівень вищої освіти – початковий рівень (короткий цикл)

ступінь вищої освіти – молодший бакалавр

галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність – 053 Психологія

*Схвалено Вченою Радою ТНЕУ
протокол № 9 від «24» квітня 2019 р.*

Тернопіль – 2019

I Преамбула

Тимчасовий стандарт вищої освіти (далі ТСВО), початковий рівень (короткий цикл), галузь знань – 05 – Соціальні та поведінкові науки, спеціальність – 053 Психологія.

ТСВО розроблено членами робочої групи:

Фурман Анатолій Васильович – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету, голова групи забезпечення спеціальності 053 Психологія;

Шандрук Сергій Костянтинович – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету;

Гірняк Андрій Несторович – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету.

ТСВО розглянуто та схвалено на засіданні кафедр психології та соціальної роботи (протокол № 16 від 02 квітня 2019 року).

II Загальна характеристика

Рівень вищої	Початковий рівень (короткий цикл)
Ступінь вищої	Молодший бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Кваліфікація	Молодший бакалавр
Кваліфікація у дипломі	Ступінь вищої освіти – молодший бакалавр Спеціальність – 053 Психологія Освітня програма – освітньо-професійна програма «Психологія»
Опис предметної області	<p>Об’єкти вивчення: психічні явища, їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, вчинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.</p> <p>Цілі навчання: формування наукових уявлень про природу психіки, про методи та результати дослідження психічних явищ; розвиток здатності до застосування психологічних знань в умовах практичної професійної діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст: система психологічних знань, базових категорій і понять, закономірностей, механізмів, теоретичних підходів, пояснювальних принципів, науково-прикладних завдань.</p> <p>Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології та процедури психологічної допомоги.</p> <p>Інструменти та обладнання: психологічні прилади, комп’ютерна техніка, сучасні інформаційні та комунікаційні технології.</p>
Академічні права випускників	Мають право продовжувати освіту за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти..

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра становить 120 кредитів ЄКТС.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність особи розв’язувати типові спеціалізовані задачі в певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідних наук і характеризується певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності та діяльності інших осіб у певних ситуаціях.
-----------------------------------	---

Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК6 Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p> <p>ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК4. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.</p> <p>СК5. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).</p> <p>СК6. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту діяльність.</p>

V Нормативний зміст підготовки молодшого бакалавра, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання
<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p>

<p>ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.</p> <p>ПР6. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.</p> <p>ПР7. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника .</p> <p>ПР8. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>ПР9. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР10. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР11. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.</p> <p>ПР12. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР13. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.</p>
--

VI Форми атестації здобувачів початкового рівня, ступеня вищої освіти молодший бакалавр

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестаційний екзамен
Вимоги до екзамену	Атестаційний екзамен передбачає оцінювання обов'язкових результатів навчання, визначених цим стандартом та освітньою програмою

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в ТНЕУ передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ТНЕУ, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством.

VIII Перелік нормативних документів, на яких базується ТСВО для здобувачів початкового рівня, ступеня вищої освіти молодший бакалавр зі спеціальності 053 Психологія

Офіційні документи:

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556 VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145 - 19](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)];
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145 - 19](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)];
3. Постанова Кабінету Міністрів України в ід 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266 - 2015 - п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p)];
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341- 2011 - п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p)];
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osvitti-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>].

Пояснювальна записка
Матриця відповідності визначених ТСВО компетентностей
дескрипторам НРК.

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	З1 Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань.	У1 Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних. У2 Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб.	К1 Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання.	АВ1 Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін АВ2 Покращення результатів власної діяльності і роботи інших АВ3 Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК1		У1,У2	К1	АВ1, АВ2, АВ3
ЗК2	З1	У1		АВ3
ЗК3		У1		
ЗК4		У1,У2		АВ1, АВ2, АВ3
ЗК5		У2	К1	АВ1
ЗК6			К1	
ЗК7	З1		К1	АВ2
ЗК8	З1		К1	АВ2
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)				
СК1	З1			АВ1
СК2	З1			
СК3	З1	У2		АВ1
СК4		У1		АВ1
СК5	З1	У2	К1	АВ1, АВ2, АВ3
СК6		У1	К1	АВ3

Матриця відповідності визначених ТСВО результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання (РН)	Компетентності														
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності (номери)								Спеціальні (фахові) компетентності (номери)					
		1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6
РН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	+										+				
РН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	+	+	+									+	+		+
РН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	+			+											
РН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	+				+					+					
РН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	+													+	+
РН6. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.	+					+									
РН7. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	+				+					+					

